

Rijksmuseum van Oudheden

Het Rijksmuseum van Oudheden beheert en ontsluit collecties die afkomstig zijn uit Nederland, Egypte, het Nabije Oosten, de klassieke wereld en Oud-Europa.

De missie van de instelling luidt: “Een divers publiek op een inspirerende, hoogwaardige en actieve wijze in contact brengen met culturen van de oudheid en hun relevantie voor onze tijd.”

De instelling heeft een beheerovereenkomst.

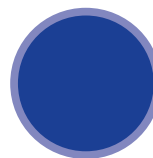
Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Rijksmuseum van Oudheden een subsidiebedrag toe te kennen van € 5.881.000.

Het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) heeft de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van publieksbereik. De raad signaleert dat er over de hele linie is ingezet op het meer extern gericht maken van de organisatie. De raad vindt echter dat de instelling zich meer strategisch moet positioneren en dit tot uitdrukking moet laten komen in de missie en de visie. Nu ontbreekt het zicht op het bestaansrecht van de instelling en de maatschappelijke positionering. De voorbeeldwerking van de instelling voor de archeologische sector is in ontwikkeling, maar komt op dit moment nog onvoldoende uit de verf. Op het gebied van ondernemerschap laat de instelling kansen liggen, omdat de marketing niet duidelijk in de organisatie is verankerd.

Omdat het RMO zich positioneert als moedermuseum, ligt een visie op landelijk educatiebeleid voor de hand. De raad verwacht voor de volgende subsidieperiode dat het RMO een onderzoeksagenda formuleert.

De raad adviseert de instelling vanwege bovengenoemde aandachtspunten subsidie te verlenen conform de plaatsing in categorie drie van de rangorde.

€ **5.881.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **6.551.531**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.23 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Beoordeling

Kwaliteit

Het Rijksmuseum van Oudheden positioneert zich in het activiteitenplan als het museale hart van de oudheid. Onder het motto ‘de oudheid is nog niet voorbij’ claimt de instelling een plaats binnen het museaal bestel als moedermuseum en wetenschappelijk topinstituut. Deze uitzonderlijke positie ziet de raad onvoldoende terug in de missie en de visie, terwijl de activiteiten wel uniciteit ademen. Het uiteindelijke bestaansrecht en de waarden die hieraan ten grondslag liggen, ontbreken in de missie en de visie. Wat is de functie van de collectie voor de samenleving? Het RMO zou zich meer strategisch kunnen positioneren en een streven kunnen formuleren waarin de positie als moedermuseum centraal staat. Dat begrip wordt nu vooral vanuit een royaal bruikleenverkeer gezien. Het past het RMO sterker aanwezig te zijn in het wetenschappelijk domein. De raad ziet daarbij een coördinerende en aanjagende rol van het RMO voor andere oudheidkundige instellingen in Nederland. Het activiteitenplan is energiek van toon. Toch wil de raad een pleidooi voeren voor minder, maar wel meer gerichte activiteiten. Alle lof heeft de raad voor de nieuwe presentatie van de archeologie van Nederland. Door de wijze van presenteren blijft men dicht bij de collectie. Specifiek waardeert de raad de aandacht die de organisatie in de presentatie heeft voor de verschillende regio’s in Nederland.

De volledig geregistreerde collectie is van (inter)nationaal belang en is wereldwijd te zien. Voor de Nederlandse archeologie is de collectie enig in haar soort. Op het gebied van Egypte behoort de collectie tot de top 10 in de wereld. Er moet nog een slag worden gemaakt om ook in het virtueel domein een goede speler te kunnen zijn. De raad signaleert dat het RMO zich daarvan bewust is. Het museum geeft aan dat het de collectiewaardering in 2012 wil herzien.

Publieksbereik

Het plan voorziet in handhaving van alle publieksgroepen en een uitbreiding van publieksgroepen die niet wezenlijk meer bezoekers opleveren. Jaarlijks organiseert de instelling een beperkt aantal tentoonstellingen met een uitgebreide nevenprogrammering. Het aanbod aan lezingen en andere bijeenkomsten is groot, maar de vraag is of het aanbod past bij de behoefte. De raad vraagt zich af of deze inspanningen zo veel meer bezoekers opleveren. De raad mist de lokale binding die je zou kunnen verwachten bij een instelling die midden in universiteitsstad Leiden is gevestigd. Over de website heeft de instelling geen informatie opgenomen.

Cultureel ondernemerschap

In het verdienmodel ligt de nadruk op de publieksinkomsten. Het zou beter zijn in te zetten op meer bronnen van inkomsten, met name op het gebied van sponsorwerving (die voor de komende periode op nul wordt gezet) en een strategie bij tegenvallende inkomsten. Extra aandacht kan uitgaan naar het aantal activiteiten en de omvang ervan, met een weging van de opbrengst en respons.

Marketing zou naar de mening van de raad integraal onderdeel moeten uitmaken van de organisatie.

Op het gebied van huisvesting speelt een aantal slepende kwesties. De financiële omvang van deze huisvestingsproblematiek ziet de raad als een risico voor het voortbestaan van de instelling.

Educatie

Een belangrijk uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van educatie is de inzet op de doorlopende leerlijn en de opleiding van de educatoren tot cultuurcoördinatoren, die in samenwerking met scholen invulling geven aan de educatieve programmering. Lovenswaardig vindt de raad de manier waarop is ingezet op een inhaalslag om de gymnasia weer aan de instelling te binden. Omdat het RMO zich als moedermuseum positioneert, verwacht de raad ook een uitwerking van het educatiebeleid dat past bij de landelijke uitstraling.

(Inter)nationaal belang

De reizende tentoonstellingen, gebaseerd op de collectie van het museum, zorgen voor internationale zichtbaarheid. Dat geldt ook voor de deelname aan opgravingen in het Midden-Oosten (Egypte, Syrië, Jordanië). Uit de veelvuldige samenwerking met internationale collega's en universiteiten blijkt dat het museum internationaal gewaardeerd wordt en aanzien geniet.

Wetenschappelijke functie

De wetenschappelijke staf is geborgd in de universitaire wereld door bijvoorbeeld buitengewone hoogleraarschappen van (oud-)medewerkers. Het RMO werkt nauw samen met (inter)nationale kennisinstellingen en universiteiten. Wetenschappelijk neemt het RMO een duidelijke positie in, ook met het oog op het aantal publicaties. Dit is belangrijk voor de aanjaagfunctie van het RMO. De vertaling van het motto bij wetenschappelijk onderzoek is te vinden in de focus op receptiegeschiedenis. Omdat het RMO aangemerkt wordt als instelling met een wetenschappelijke functie, adviseert de raad meer richting te geven aan het onderzoek en een duidelijke onderzoeksagenda te formuleren.